

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 11. Subjectum Baptismi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

presumant. Per filios Principum, Quintanaduenas singul. tr. i. singul. 21. intelligit omnes habentes jurisdictionem temporalem. Sed hoc est nimis laxum, & exorbitans à communi modo intelligendi nomen Principis. Neque enim simplicem Toparcham pagi v. g. Principis nomine quisquam appellat.

114 9°. quia obstericibus sæpè incurrit Baptismi administrandi necessitas, tenentur callere formam Baptismi, ad infantes à diaboli captivitate per Baptismum liberandos, & æternâ salute donandos: ne infelices animæ infantulorum, pretiosissimo Christi Sanguine redemptæ, propter obstericis ignorantiam, æternùm pereant. Si enim *unicuique mandavit Deus de proximo suo*, opera videlicet dilectionis & beneficentiæ tam spiritualis, quam corporalis; haud dubiè mandavit Deus obstericibus, eam infantulis exhibere beneficentiam, quâ ab æterna damnatione liberentur. Mandavit proinde ut sibi necessariam ad hoc scientiam & idoneitatem comparare non negligant.

115 1°. dum infans propter necessitatem domi baptizatur, omittendas esse ceremonias baptismales, ad Baptismi substantiam non pertinentes, si iis adhibitis periculum aliquod foret, ne infans moretur absque Baptismo. Si verò adhiberi queant absque periculo, & Baptismi Minister sit Sacerdos, sive proprius, sive alienus, vel etiam Diaconus, cui hic & nunc jure conceditur baptizare, potest & debet cum solitis ceremoniis baptizare. Toletus in Sum. l. 2. c. 23. n. 1. Sotus in 4. d. 6. q. 4. a. 3. Pax Jordanus elucubrat. to. 1. l. 3. tit. 1. n. 16. Castro-Palao tr. 19. p. 8. n. 4. Cotonius c. 4. n. 17. Gebat Theol. Sacram. tr. 2. n. 473. & 476. Quia dum periculum in mora aliud non exigit, nullus baptizare debet absque solemnitatibus, si eas adhibere possit (cum antiquissimum eas adhibendi præceptum generale sit, nec excipiat Baptismum extra Ecclesiam in necessitate collatum;) sed eas adhibere potest quilibet Sacerdos, qui baptizare potest, imò & Diaconus, absente Sacerdote, dum ipsi jure conceditur baptizare, juxta Glossam & Doctores n. 119. relatos. Cui enim datur facultas baptizandi, datur & facultas id faciendi cum solitis ritibus, si sit in ordine ad hoc convenienti. Siquidem accessorium sequitur principale, cap. *accessorium* de reg. jur. in 6.

CAPUT XI.

Subiectum Baptismi.

116 **D**E subiecto Baptismi decem queruntur. 1°. quodnam sit subiectum capax Baptismi. 2°. an Baptismus infantium validus sit absque consensu parentum. 3°. an infantes infidelium licitè baptizari queant invitis parentibus. 4°. an monstrum, natum ex femina & bruto, capax sit Baptismi. 5°. quomodo baptizari debeat monstrum natum ex viro & femina. 6°. quid de monstro constante duplici capite, sed uno dumtaxat pectore. 7°. quid de monstro habente caput equinum, vel bovinum, sed pectus & cætera membra humana. 8°. quid de monstro nullam præferente speciem humanam, vel præferente majori ex parte bestialem. 9°. quid de massa carnea nullam habente organorum dispositionem. 10°. an amentes & furiosi sint baptizandi.

§. I.

Subiectum Baptismi est omnis homo viator non baptizatus.

117 **A**D primam quæstionem, respondeo omnem & solum hominem viatorem nondum bap-

tizatum esse subiectum capax Baptismi. Est omnium Catholicorum contra Anabaptistas aientes, parvulos, sive infantes, non esse capaces Baptismi. Probat 1°. ex Scriptura, in qua Christus omnes homines ad se vocat, dicens: *Venite ad me omnes, &c.* etiam parvulos, juxta illud: *Invitate parvulos venire ad me.* Baptismus verò est janua, per quam imus ad Christum, recipimurque in ovile ipsius.

2°. Baptismus est necessarius omnibus, etiam parvulis, juxta illud: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.* Ergo Christus Baptismum instituit pro omnibus, etiam parvulis. Alioqui parvulos in nova lege reliquisset sine medio ad salutem necessario. Cum tamen pro omnibus mortuus sit, & velit omnes homines salvos fieri. Ex qua voluntate sicut in veteri lege pro omnibus, etiam parvulis, instituit medium ad salutem necessarium, Circumcisionem utique; sic in nova lege Baptismum instituit pro omnibus, etiam parvulis. Siquidem Baptismus (ut dicitur cap. *maiores* extra. de Baptismo) *successit loco Circumcisionis; generator tamen existit, cum tam viri, quam feminae, baptizentur.*

3°. & præcipuè probatur ex perpetua Ecclesiæ traditione, quam ab Apostolis emanasse testatur Dionysius Eccles. Hierarch. p. 3. c. 7. Origenes in c. 6. epist. ad Rom. Cyprianus epist. 59. Augustinus l. 10. de Genesi ad litteram, & l. 4. contra Donatist. c. 24. Unde Concilium Milevitanum can. 2. & Tridentinum sess. 7. de Bapt. can. 12. 13. & 14. meritò anathema dicunt iis, qui negant, infantes recens natos ex utero matris baptizari posse: *Si quis dixerit parvulos, eo quod actum credendi non habent, suscepto Baptismo, inter fideles computandos non esse; ac propterea, dum ad annos discretionis pervenerunt, esse rebaptizandos, aut præstare omitti eorum Baptisma, quàm eos non actu credentes baptizari in sola fide Ecclesiæ, anathema sit,* can. 13. citato.

§. II.

AD secundam quæstionem, respondeo affirmativè: constat ex usu Ecclesiæ, non rebaptizantur infantes, invitis parentibus baptizatos. Constat item ex Toletano IV. can. 56. ubi id est definitum.

§. III.

AD tertiam, respondeo 1°. non esse dubium parvulos infidelium, ratione utentes, invitis parentibus licitè baptizari, si Baptismum petant. Sunt enim sui juris in rebus ad salutem animæ pertinentibus. 2°. non est etiam dubium, infantes infidelium, qui Principibus Christianis, tamquam mancipia subsunt, invitis parentibus baptizari posse: cum à parentibus citra injuriam avelli possint.

3°. licitus est Baptismus infantis parentum infidelium, Principibus Christianis solum civiliter & politicè subiectorum, si alteruter parentum consentiat. Ita enim Toletano IV. can. 62. statuit: *Filii, qui ex talibus (Judæis, qui Christianas mulieres in conjugio habent) nati existunt, fidem, & conditionem matris sequantur. Similiter & hi, qui procreati sunt ex mulieribus infidelibus, & fidelibus viris, Christianam Religionem sequantur.*

4°. infantes infidelium baptizatorum, invitis parentibus licitè baptizantur. Quia Ecclesia compellere potest ejusmodi parentes, upote sibi subiectos, ad offerendum filios suos ad Baptismum, ipsisque subtrahere infantes suos, si renuant.

5°. infantes infidelium non baptizatorum, licitè baptizantur in periculo mortis. Quia tunc

cessat periculum profanationis Baptismi. ad quod vitandum oporteret infantem à parentibus avellere. Et, ut periculum illud omnino non cessaret (quia sicut mori potest, ita & convalescere) Baptismus infantis potius exponendus est periculo incerto profanationis, quam infans relinquendus in certo periculo damnationis. Cum Sacramenta pro hominibus instituta sint, non contra. Unde S. Ludgerus, primus Episcopus Monasteriensis (ut refertur cap. 20. vitæ ipsius) curavit baptizari moriturum infantulum infidelium, tamen invitatum.

125 6°. quoad infantes infidelium non baptizatorum, nulli Principi Christiano subsectorum, vel certe non nisi civiliter subsectorum, duplex est sententia. Prima Scoti in 4. dist. 4. q. 9. Gabrielis & Eckii (apud Tannerum hic disp. 4. n. 81.) Estii in 4. dist. 6. §. 1. Farvacii hic c. 6. q. 3. §. 2. Florentii de Coeq. de Bapt. cap. 2. sect. 3. concl. 2. ipsos parentibus invitatis licite baptizari. Secunda S. Thomæ q. 68. a. 10. id illicitum esse. Quia secundum jus naturale sunt sub cura parentum, quamvis sibi ipsi providere non possunt. . . . Et ideo contra justitiam naturalem esset, si tales pueri invitati parentibus baptizarentur, sicut etiam si aliquis, habens usum rationis, baptizaretur invitatus. Eset etiam periculosum taliter filios infidelium baptizare: quia de facili ad infidelitatem redirent, propter naturalem affectum ad parentes. Et ideo non habet hoc Ecclesie consuetudo, quod filii infidelium invitati parentibus baptizentur. Hactenus S. Doctor, quem major pars Theologorum sequitur.

126 Et revera magnum angelicæ doctrinæ pondus accedit ex consuetudine Ecclesie: quamvis enim fuerint, retroactis sæculis, multi Catholici Principes potentissimi, Constantinus Magnus, Theodosius, &c. sanctissimi Episcopi, qui ipsi familiares fuerunt, ut Sylvester Constantino, Ambrosius Theodosio, &c. hoc ab ipsis impetrare non prætermisissent, si rationi consonum existimassent. Consuetudo verò Ecclesie semper est in omnibus amulanda (ait S. Doctor ibidem) quia & ipsa doctrina Catholicorum Doctorum ab Ecclesia auctoritatem habet. Unde standum est magis auctoritati Ecclesie, quam auctoritati Augustini, vel Hieronymi, vel cujuscumque Doctoris.

127 Bene, optimè. Sed itam semper fuisse Ecclesie consuetudinem negant contrarii Authores. Et quidquid sit de Constantino, & Theodosio (quorum non omnia acta constat esse conscripta) Caroli Magni exemplum allegant in contrarium, sicut & plurimum Catholicorum Regum nostrorum, quorum in eo pietas laudata fuit à pluribus Conciliis Toletanis.

128 Ecclesia quidem per seipsam, seu prædicatores evangelicos, à se missos, invitos adultos nunquam verberibus coegit ad fidem, nec in infideles non baptizatos, sibi temporaliter non subsectos, coactivam exercuit potestatem; uti nec Apostoli, quos inter Paulus: *Quid enim mihi (inquit) de his qui foris sunt iudicare?* Et hoc est quod Gregorius Magnus docet l. 1. epist. 45. & l. 2. epist. 52. aicens: *Nova atque inaudita est ista prædicatio, quæ verberibus exigit fidem.* Ut enim ait l. 11. epist. 15. *Qui sincerâ intentione extraneos ad fidem capiunt recta perducere, blandimentis debent, non asperitatibus studere, ne quorum mentem reddita ratio de plano poterat revocare, pellat procul adversitas.* Nam quicumque aliter agunt, & infideles sub hoc velamine à consuetâ ritû sui voluerint cultura removere, suas illic causas, magis quam Dei probant attendere. Et revera in hoc elucefcit Christianæ Religionis veritas & sanctitudo, quod fidem miraculis & Prophetarum oraculis, morumque probitate persuadent, non vi & armis extorqueat,

sicut Mahometana superstitio. Sicque expedit, ut sit integra forma justitiæ (verbis utor Concilii Toletani IV. cau. 56.) sicut enim homo propriâ arbitrii voluntate serpenti obediens perit; sic vocante eum gratiâ Dei, propriâ mentis conversione quisque credendo salvatur. Et his conformia sunt quæ Alexander III. tradit cap. consilii, & Clemens III. cap. fecit extra. de Judæis.

Sed ex his non conficitur, Catholicis Principibus generaliter esse illicitum, quemquam ex sibi subditis compellere ad fidem, vel Baptismum. Cum Augustinus l. 2. coactio secundam Gaudentii epistolam c. 17. dicat: *Quod autem vobis videtur, invitatos ad veritatem non esse cogendos, erratis, nescientes Scripturas, neque virtutem Dei, qui eos volentes facit, dum coguntur invitati.* In epistola verò ad Vincencium Rogatistam explicat ad quid ferviat ista conicio: *Non (inquit) quo quisque bonus possit esse invitatus; sed timendo quod non vult pati, vel relinquit impediendam animositatem, vel ignoratam compellitur cognoscere veritatem.* Similiter Gregorius Magnus lib. 3. epist. 26. ad Januarium Episcopum Calaguritanum de rustico pagano scribit, quod si rusticus tanta fuerit perfiase & obstinationis inventus, ut ad Dominum Deum venire minime consentiat, tanto penis onere gravandus est, ut ipsi exactionis sue penam compellatur ad rectitudinem festinare. Verum est ergo, quod fides esse debeat voluntaria, & quod propriâ mentis conversione quisque credendo salvetur, ut ait Concilium Toletanum IV. sed coactione fit, ut timendo quod non vult pati, animositas & pernicia paulatim deponatur, quâ quis impediatur ignoratam cognoscere veritatem, quâ cogitâ voluntariè tandem ad fidem & rectitudinem festinat.

Ited ergo primi Imperatores Christiani leges coactivas laudabiles tulerunt adversus sacrificia Paganorum: *Quis enim nostrum (ait Augusti. epist. 93. novill. edit. Parisi) quis vestrum non laudet leges ab Imperatoribus datas adversus sacrificia Paganorum?* ab Imperatoribus utique, qui vel Augustini tempore, vel ante Augustinum regnarunt (qui fuerunt ex primis Imperatoribus Christianis.) Et certe non-ge ibi pena severior constituta est; illius quippe impietatis capitale supplicium est. De vobis autem, &c.

Eccè supplicium capitale (Augustino teste) primi Imperatores Christiani intulerunt Paganis sacrificantibus idolis suis. In eo laudandi fuerunt. Enimverò si Principes Christiani à Deo acceperunt auctoritatem levèrè puniendi adulteria, quidni & sacrilegia subditorum? *Quis mente sobrius (ait rursum Augustinus epist. 185. Edit. novill. cap. 9.) Regibus dicat, nolite curare in regno vestro, à quo teneatur vel oppugnetur Ecclesia Domini vestri? non ad vos pertinet in regno vestro, quis vult esse sive religiosus, sive sacrilegus, quibus dici non potest, non ad vos pertinet in regno vestro, quis vult pudicus esse, quis impudicus? Cur etiam, cum datum sit divinitus homini liberum arbitrium, adulteria puniantur, & sacrilegia non puniantur? An fidem non servare levius est animam Deo, quam feminam viro. . . . Melius est quidem quis dubitaverit? ad Deum colendum doctrinâ bonines duci, quam penæ timore vel dolore compelli.* Sed non quia isti meliores sunt, ideo illi, qui tales non sunt, negligendi sunt. Malis enim profuit (quod experientis probavimus & probamus) prius timore vel dolore cogi, ut postea possent doceri, aut quod jam verbis disserterant, opere sectari.

Quod autem dicant (præterea Augustinus) qui contra suas impietates leges justas institui nolent, non petisse à Regibus terræ Apostolos talia: non considerant aliud fuisse tunc tempus, & omnia sui temporibus agi. *Quis enim in Christum credis*

derat Imperator, qui pro pietate contra impietatem leges ferendo servavit, quando ad huc trophæum complebatur: „ Quare fremuerunt Gentes, & populi meditati sunt inania? adfiterunt Reges terræ, & Principes convenerunt in unum adversus Dominum, & adversus Christum eius. “ Nondum autem agebatur, quod paulo post in eodem Psalmi dicitur: „ Et nunc Reges intelligite, erudimini qui iudicatis terram. Servite Domino in timore, & exultate ei in tremore. “ Quomodo ergo Reges Domino servant in timore, nisi ea qua contra iussa Domini sunt, religiosa severitate prohibendo atque plenebando? Aliter enim servit, quia homo est; aliter, quia Rex est. Quia homo est, ei servit vivendo fideliter. Quia vero etiam Rex est, servit leges iusta precipientes, & contraria prohibentes convenienti vigore sanciendo. Sicut servavit Ezechias, lucos & templa idolorum, & illa excelsa, que contra precepta Dei fuerant constructa, destruendo. Sicut servavit Iudas, talia & ipse faciendū. Sicut servavit Rex Ninivitarum, universam civitatem ad placandam Dominum compellendo. Sicut servavit Darius, idolum frangendum in potestatem Danieli dando, & inimicos ipsius leonibus ingerendo. Sicut servavit Nabuchodonosor... omnes in regno suo positos à blasphemando Deo lege terribili prohibendo.

133 Et epist. 93. eisd. Edit. Putas neminem debere cogi ad iustitiam, cum legas Luc. 14. Patremfamilias dixisse servi: „ Quicumque inveneritis, cogite intrare. “ Cum legas etiam ipsum primò Sanctum, postea Paulum, ad cognoscendam, & tenendam veritatem, magnâ violentiâ Christi cogenti esse compulsum.

134 Et infra: Mea primitus sententia non erat, nisi neminem ad unitatem Christi esse cogendum, verbo esse agendum, disputatione pugnandum, ratione vincendum: ne fidos Catholicos haberemus, quos apertos hæreticos noveramus. Sed hæc opinio mea.. demonstrantem superabatur exim. his. Nam primò mihi opponebatur civitas mea, que cum tota esset in parte Donati, ad unitatem Catholicam amore legum Imperialium conversa est. Ita alia multa... us rebus ipsis agnoscerem, etiam in hac causa rectè intelligi posse quod scriptum est: Da sapienti occasionem, & sapientior erit. Prov. 9. His omnibus legum Imperialium terror... ita profuit, ut nunc alii dicant... hoc verum esse jam sciebamus; sed nescio quâ consuetudine tenebamur. Gravas Domino, qui vincula nostra dirupit... Nesciebamus hic esse veritatem, nec eam discere volebamus. Sed nos ad eam cognoscendam metus fecit intentos... gratias Domino, qui negligentiam nostram stimulo terroris excussit.

135 Nec respectu hæreticorum dimittat Augustinus, sed & respectu paganorum, de quibus infra subdit: Paganus... nos blasphemare possunt de legibus, quas contra idolorum cultores Christiani Imperatores tulerunt: & tamen ex eis multi correcti, & ad Deum vivum, verumque conversi sunt, & quotidie convertuntur.

136 Denique l. 3. contra Cresconium c. 15. In hoc (inquit) Reges, sicut eis divinitus precipitur, Deo servant, in quantum Reges sunt, si in suo regno bona iubeant, mala prohibeant, non solum in his que pertinent ad humanam societatem, verum etiam que pertinent ad divinam Religionem. Nec vult in his que Religionis sunt, quemquam suo arbitrio relinquendum, magis quam in his que sunt iustitiæ & castitatis: Frustrâ dicit: relinquit libero arbitrio. Cur enim non in homicidiis, & in stupris, & in quibuscumque aliis facinoribus, libero te arbitrio dimittendum esse proclamas?

137 Ideo ergo Catholici Principes Carolus Magnus, & Lydericus Flandriæ Comes, pervicaces infideles, quod nolent Christianam suscipere Religio-

nem, Flandriâ expulerunt, parvulis ipsorum retentis, atque à parentibus infidelibus separatis, ad finem utique ipsos baptizandi, & in fide Christiana instruendi: Scriptum reperio (inquit Meyerus lib. 2. ad annum 804.) quoddam genus hominum ab Carolo Rege, atque Lyderico Flandriâ pulsam, quod nolent in nostram credere Religionem: retentis tamen eorum parvulis liberis, qui instrui possent, ac imbui Christianâ pietate. Hos Hunnos & Vandalos fuisse existimo.

Quantum ad Catholicos Reges nostros, lege 3. 138 Wigotorum lib. 12. tit. 3. sic statuerunt: Siquis Judæorum, de his scilicet qui nondum sunt baptizati, aut se baptizari distulerint, aut filios suos, vel famulos nullo modo ad Sacerdotem baptizandos remiserit, aut se, suoque de Baptismo subtraxerit, & vel minus anni spatium, post hanc legem editam, quispiam illorum sine Baptismi gratia transierit, horum omnium transgressores, quisquis ille reperiatur fuerit, & centum flagella decalvatus accipiat, & debita multetur exilii pena.

Sed & Chintilianus Rex à Patribus Concilii Toletani VI. plurimum commendatur. quod Judæum non sinat degere in regno suo, qui non sit Catholicus. Unde can. 3. Concilium sic ait: Inflexibilibus Judæorum perfidia deflexa tandem videtur pietate, & potentia supernâ. Hinc enim liquet, quod inspiramine summi Dei Excellentissimus, & Christianissimus Princeps, ardore fidei inflammatus, cum regni sui Sacerdotibus, prævaricationes, & superstitiones eorum eradicare elegit funditus, nec sinat degere in regno suo eum, qui non sit Catholicus.

Concilium quoque Toletanum XII. can. 9. 140 probat leges Wigotorum ab Ervigio editas. Quarum una hæc est: Ne Judæi, aut se, aut filios suos, vel famulos à Baptismo subtrahant. Similia habentur in Concilio Toletano XVI. can. 1.

Denique in Concilio Toletano XVII. can. 8. 141 ex iussione piissimi & religiosissimi Principis Egicani, Judæi in obtinatione persistentes, rebus omnibus spolati, perpetuè subiciuntur servituti. De filiis vero ipsorum sic statuitur: Sed & filios eorum utriusque sexus decernimus, ut à septimo anno eorum nullam cum parentibus suis habitationem aut societatem habentes, ipsi eorum Domini, qui eos acceperint, per fidelissimos Christianos eos nutriendos contrahant, eâ scilicet ratione, ut mascululos Christiani femini in conjugio copulent, & feminas Christiani similiter viris maritali societate adjuvant.

Nec contrarius est canon 57. Concilii Toletani IV. dicens: De Judæis hoc præcepit S. Synodus, nemini deinceps ad credendum vim inferre. Cui enim vult Deus miseretur, & quem vult indurat. Non enim tales inviti salvandi sunt, sed volentes. Neque enim canone isto improbat lex 3. Wigotorum (de qua supra) tempore Sileburi lata (qui eodem canone Princeps religiosissimus appellatur) sed, cum iura iuribus concordanda sint, a que ad eum canon iste cum canonibus plurimum aliorum Conciliorum Toletanorum, supra pariter laudatorum, canon ille 57. solùm vult, neminem ad Baptismum & Christianismum admittendum, nisi de invito factus sit volens; ad quod leges Imperiales & Regias supradictas plurimum conducere num. 129. 130. & seq. & ibidem Augustinum docentem audivimus: neque amplius probat ratio eodem canone allegata.

Ergone (inquit) Sacerdos, vel Ecclesia, potest infantes infidelium à parentibus abstrahere, abstractosque, parentibus invitit baptizare? Respondet 1º. nec Sacerdotem, nec Ecclesiam tuâ autoritate id posse. Quia, infantes abstrahendo à parentibus, in quos nullam habet potestatem, contra naturæ jus peccaret, patriæque potestati

ipforum injuriam faceret. Jure enim naturæ infans patriæ subest potestati & curæ. Id tamen Sacerdos & Ecclesia potest autoritate Principis, cui parentes infantis subiecti sunt. Neque enim Christiani Principis potestas est restricta ad ea sola que pertinent ad humanam societatem, verum etiam, indirectè saltem, extenditur ad ea que ad divinam religionem, prout in tr. de legib. ostendi, & Augustinus suprâ. 136. tradit. Idèdque supplere potest defectum parentum, si filios suos baptizari nolint, in Christianaque Religione educari; præsertim cum non genitores soli, sed *Christus, uterque parens, Prælati, Rexque patres sint*, secularisque Principes (secundum allatam Augustini doctrinam, exemplumque Caroli Magni, & leges Wisigotorum à Concilio Toletano XII. XVI. & XVII. confirmatas) à Deo habeant autoritatem infantes infidelium subtrahendi ab educatione parentum, ne ab eis inducantur in peccata blasphemiarum, idololatriæ, aliisque juri naturali adversa crimina. Utpote quæ dicti Principes possunt, & debent impedire, uti fecit Nabuchodonosor Dan. 3. v. 96. ex quo loco Augustinus epist. 93. citatâ probat justitiam legum Imperialium adversus sacrificia Paganorum. Denique si Republica non peccat contra jus Tutoris infidelis, infantes tutelæ ipsius commissos, ipsi ad dictum finem subtrahendo; nec peccat contra jus parentum. Cùm recta filiorum educatio sit de bono Reipublicæ, cujus procuratio spectat ad Reipublicæ Rectores. Nec ipse filius peccat contra jus patriæ potestatis, à patre se subtrahendo, dum ipsi cohabitare nequit sine injuria Creatoris (magis quàm uxor peccat contra jus vinculi maritalis, in simili casu subtrahendo se à marito) ergo nec Principes pro filio faciendo, quod filius, nondum ratione utens, per se facere nequit.

144 Respondeo 2°. cum Farvacio hîc q. 3. §. 2. & Bonæ-spei disp. 4. dub. 2. resol. 3. probabile esse, quod Sacerdoti liceat dictos infantes, à parentibus non abstractos, ipsi infans tam cautè baptizare, ut id rescire non possint. Tum quia tunc non est tantum periculum profanationis formalis Baptismi, quicquid sit de materiali. Tum quia siquod tunc sit periculum subversionis, utcumque compensatur probabili spe mortis ante subversionem. Teste namque Ruiz apud Isquierdum t. p. disp. 44. n. 43. per computum factum ex libris defunctorum Hispani, populosa Hispaniæ civitate, deprehensum est, numerum parvulorum, accepto Baptismo morientium ante rationis usum, esse ferè æqualem numero adultorum, post usum rationis morientium. Londini etiam per schedas, quas vocant mortalitatis, compertum est, ex centum infantibus, post sex annos solùm superstitès esse sexaginta quatuor, & post sexdecim annos solùm quadraginta.

145 Simili proinde spe ductus S. Franciscus Xaverius censuisse videtur, Indorum infantes, parentibus infans, baptizari posse. Cùm enim Franciscus Henricus conquereretur tam paucos Indos ad fidem converti, in epistola ad ipsum sic ipsi rescripsit: *Nisi mirari frater, quod minus in istorum neophytorum cultura proficis; quippe cum & genti ipsa, ut scribis, idolorum cultui dedita sit, & Rex à Christi Religione alienus, acerbè insectatur Christianos. Plus itaque proficis, quàm tu putas, infantes diligentissimè conquistos, per Baptismum celo pariendo. Neque enim Xaverius loqui videtur de infantibus baptizatis de consensu parentum, sed ipsi infans. Tum quia ibidem fateatur paucos Indos in calum pervenire, nisi eos, qui 14. annis minores cum baptismali innocentia excedunt è vita. Raros proinde esse parentes infantium suorum Baptismo consentientes, cum paucos agnoscat in idololatria sua non perleve-*

rantes. Tum quia alioqui non est cur de tam modico profectu Franciscus Henricus rationabiliter adèd conquestus fuisset. Si enim rari non fuissent parentes, in Baptismum suorum infantium consentientes, nec opus fuisset tantâ quæsimoniâ, nec opus fuisset infantès baptizandos tam exquisitâ diligentia conquerere, cum facile fuisset invenire. Accedit quod infantes taliter baptizati, ad fidem christianam postea compelli possunt, si fuerit occasio compellendi, ut expressè habetur in Toletano IV. can. 57. Vide Navarum l. 3. consil. de Bapt. consil. 5.

§. I V.

Monstrum natum ex femina & bruto non est baptizandum.

AD quartam quæstionem, respondeo tale 146 monstrum baptizari non posse. Quia non est homo, sed satyrus; nec descendit ex Adam, utpote non conceptus ex virili semine. Ex quo solo (non ex bruti masculi semine) fetus est homo. Videri potest Masnacina hîc disp. 2. q. 2. puncto 6. n. 3.

Si autem quæssio sit de monstro nato ex viro & femella bestia. Respondeo & illud rarissimè, si unquam, esse baptizandum. Quia rarissimè, si unquam, accidit, ex congressu viri cum bestia nasci hominem. Ut enim Gobat ait tr. 2. de Bapt. n. 278. *multò rarissimè sit, ut ejusmodi pecudes concipiant ex virili semine: cum enim conceptum sit, esse à non omnino paucissimis patrum hoc crimen; est tamen vel omnino, vel ferè inauditura, quod sit inde progenitus homo.* Si tamen ex tali congressu fetus edius speciem humanam haberet, saltem sub conditione baptizandus esset. Sub conditione (inquam) ob dubium an fetus ex femina bestia sit animatus animâ rationali. Neque enim dubium profus evacuat speciem humana. Sicut dubium profus non evacuat speciem belluina fetus ex viro & femina nati. Cùm dubium superstit fundatum in eo quod plures censeant ex viro & femina non nasci bestiam. Unde Gobat n. 280. docet, tale monstrum non esse certò bestiam, nec certò hominem; idèdque sine conditione non baptizandum. Generatim namque Baptismus non est negligendus, sed sub dubio conferendus, quando dubium minimum (rationabile tamen) occurrit, utrum fetus monstruosus animatus sit animâ humanâ, nec ne: *Ne dum speciem quamdam cautionis teneamus, in damnum regenerandarum incidamus animarum*, inquit S. Leo epist. 37. Melius est enim sub conditione baptizare incapacem Baptismi (imò decem incapaces) quàm unum capacem negligi. Neesen quidem tr. 2. de Bapt. dub. 9. negat ullatenus baptizandum monstrum, natum ex viro & femina, quod nullam præ se fert speciem hominis, sed bestiarum, v. g. simiæ, canis, felis, &c. Sed si casum hanc dubitabilem non censeret S. Carolus Borromæus, in eo (pro consilio) recurrendum non haberet ad Episcopum, ut infra n. 152. Neque dubium ex omni parte tollit Rituale Rom. tit. de Bapt. parvul. dicens: *Monstrum, quod humanam speciem non præfert, baptizari non debet.* Fortasse enim hoc intelligit de Baptismo absolute collato, vel de monstro nato ex masculino, vel femina bestia. Ubi tamen non esset rationabile dubium, grave peccatum esset Baptismum etiam sub conditione conferre, ut docet Catechismus Romanus.

§. V.

Monstrum natum ex viro & femina, feminæ habens

bens caput, sed cetera membra humana, baptizandum est, non absolute, sed conditionate.

148 **A**bsolute baptizandum censet Comitulus l. 1. respons. moral. q. 8. Quia vir ex muliere non generat bestiam, & reliqua corporis constitutio satis indicat monstrum illud esse hominem. Anima quippe principatus est in corde, quod inter partes hominis principatum tenet, utpote principium vite, sensus & motus, juxta Aristotelem communiter receptum lib. 2. c. 3. & 4. de partib. animal. Contentit Bonacina loco citato absolute pronuntians, quod ex virili semine nascitur, habendum pro homine.

149 **C**enico nihilominus solum baptizandum sub conditione. Cum sine conditione baptizandus non sit foetus, in dubio, an sit homo. Hic autem versatur in dubio. Hoc ipso nauque quod caret humano capite, caret cerebro, in quo juxta Cartesianum, & Medicos, sedes est anime, sensuumque principium. Quia juxta Cartesianos anima non sentit nisi in cerebro. Igitur eo ipso incertum est, utrum ejusmodi monstrum animatum sit anima rationali, quo humanum non habet caput, nec cerebrum. Igitur Baptismus ipsi conferendus non est absolute, sed conditionate, ut bene Farvacius hic q. 5. casu 1.

150 **S**ed quid si monstrum istud more extraordinario repugnet Baptismo. Respondeo discipendum, utrum ea repugnantia ab eo liberè procedat, an non? Si enim liberè, baptizari non debet, usque dum velit. Si non liberè, videndum, an ea repugnantia non procedat à malo genio, cujus malitia impedire non debet Minister, ne infanti afferat medium ad salutem necessarium. Stegelius de monstris c. 11. cum retulisset casum similis monstri infantis Sctim anno 1554. nati, censuit extraordinarios motus, gestus, & clamores ipsius, contra Ministerium baptizare volentem, proficisci à malo genio, ad perdendum infantem. Sed quia Minister erat hereticus, errorem substantialem fortè commissurus; provenire potuit à bono genio, ad avertendum malum infantis.

§. VI.

Monstrum humanum, habens duo capita, duoque pectora, licet cetera membra simplicia, absolute baptizandum est duplici Baptismo. Si autem duo quidem capita, sed unicum habeat pectus, in uno capite semel baptizandum est absolute; in altero rursus sub conditione: si non es baptizatus, &c.

151 **R**atio prioris partis est, quia ubi partes principales hominis sunt ita distinctæ & separatæ, signum est in tali monstro duas esse animas, duosque proinde homines. Igitur singuli in capite sunt baptizandi. Quod si periculum foret in mora, uterque simul ablui posset, dicendo: Ego vos baptizo, &c.

152 **R**atio posterioris partis est, quia quamdiu ex circumstantiis non appareant majora indicia unitatis, quam pluralitatis, vel contrà (v. g. ex eo quod unum caput exprimat affectum contrarium affectui alterius, ex quo sufficienter apparet duplex cor, quod principatum tenet inter partes hominis, sicut contra Medicos Aristotelici docent) dubium est, an monstrum constet unica, an duplici anima rationali. Tamen ergo duplex Baptismus ipsi conferendus sit, non tamen duplex absolute, sed unus absolute, alter (ob dubium) sub conditione si periculum sit in mora. Quo cessante, differendus est Baptismus, donec crecente etate, majora appareant indicia, num unum, an duplex sit homo. Toletus in Summa l. 2. c. 21. Layman l. 5. tr. 2. c. 6. in fine.

Videndus est circa supradicta S. Carolus Borromæus act. p. 4. que Parochus in Baptismo ministrante animadvertat, ubi de modo istri Baptismo sic: *Siquando monstrum humanum Baptismo offertur, videndum est, antequam baptizetur, an una persona sit, an verò due; tum masculinae sit, an femina. Si . . . dubium est, an sint duo, utpote quia duo capita non habet, nec pectora bene distincta; unus intentione certâ, neque vagâ simpliciter baptizetur; alter verò sub conditione: si non es baptizatus, &c. Si verò duo capita, pectora duo, aut corpora etiam distincta in monstro apparent, homines duo esse perspicuum est. Singuli simpliciter baptizentur. Quod si mortis periculum in mora erit, numero plurali baptizentur: Ego vos baptizo, in nomine Patris, &c. Si autem una persona est, utpote unum caput tantum habens, tanquam unus baptizetur, etiamsi alia membra plura geminata habeat. At verò monstrum quod hominis speciem non præ se fert, non baptizetur, nisi primum Archiepiscopus consulatur. De cujus etiam consilio agatur quod supra de monstro humano dictum est, si tempus dabitur.*

§ VII.

Massa carnea, nullam habens organorum dispositionem, baptizari non debet.

Prius enim corpus organizatur, quam anima rationalis infundatur. Unde Augustinus q. 80. in Exod. ait, quod lex ibi lata *noluit non formatum puerperium ad homicidium pertinere.*

Nec dicas (cum nonnullis Medicis) animam rationalem infundi diu antequam focus respiret, vel sentiat, aut corpus formatum sit. Quia hac in re præferendum judicium Ecclesiæ, quæ in Rituali Rom. Pauli V. prohibet, ne ietus baptizetur, ante signa motus vitalis. Præferendum quoque judicium omnium penè Philosophorum & peritorum Medicorum in contrarium.

§ VIII.

De Baptismo amentium & furiosorum à nativitate. philosophandum uti de Baptismo infantium, si nulla unquam lucida habeant intervalla. Si aliquando sanam habuerint mentem, judicandi sunt secundum voluntatem quam habuerunt, dum sane mentis existerunt.

Ita S. Thomas q. 68. a. 12. ubi sic: *Circa amentes & furiosos est distinguendum. Quidam enim sunt à nativitate tales, nulla habentes lucida intervalla, in quibus etiam nullus usus rationis apparet. Et de talibus, quantum ad Baptismi susceptionem, videtur esse idem judicium ac de pueris, qui baptizantur in fide Ecclesiæ, ut supra dictum est. Alii verò sunt amentes, qui ex sana mente quam habuerunt prius, in amentiam inciderunt. Et tales sunt judicandi secundum voluntatem quam habuerunt, dum sane mentis existerent. Et ideo si tunc apparuit in eis voluntas suscipiendi Baptismum, debet eis adhiberi in furia & amentia constitutis, etiamsi actu contradicant. Alioqui si nulla voluntas suscipiendi Baptismum in eis apparuit, dum sane mentis essent, non sunt baptizandi. Quidam verò sunt, qui, etsi à nativitate fuerint furiosi, vel amentes, habent tamen aliqua lucida intervalla, in quibus recta ratione uti possunt. Unde, si tunc baptizari voluerint, baptizari possunt, etiam in amentia constituti, & debet eis tunc Sacramentum conferri, si periculum timeatur. Alioquin melius est ut tempus expectetur, in quo sint sane mentis, ad hoc quod devotius suscipiant Sacramentum. Si autem tempore lucidi intervalli non appareat in eis voluntas suscipiendi Baptismum, baptizari non debent in amentia.*

tia constituti. *Quidam vero sunt, qui, etsi non omnino sane mentis existant, in tantum tamen ratione utantur, quod possunt de sua salute cogitare, & intelligere Sacramenti virtutem. Et de talibus idem est iudicium, sicut de his qui sane mentis existunt, qui baptizantur volentes, non autem involiti. Quod & traditur cap. majores de Baptismo.*

CAPUT XII.

Necessitas & obligatio Baptismi.

157 **D**E ea optimè S. Thomas q. 66. a. 2. *Necessitas utendi Sacramento Baptismi indicta fuit hominibus post passionem & resurrectionem. Tum quia in passione Christi terminata sunt figurata Sacramenta, quibus succedit Baptismus, & alia Sacramenta nova legis. Tum etiam quia per Baptismum configuratur homo passioni & resurrectioni Christi, in quantum moritur peccato, & incipit novam iustitiam vitam. Et ideo oportuit Christum prius pati & resurgere, quam hominibus inaceretur necessitas configurandis se morti & resurrectioni eius.*

158 **N**ec dicta necessitas ante Pentecosten incepisse videtur, sicut Tridentinum indicat teli. 6. c. 4. dicens, quod iustificatio, post Evangelium promulgatum, sine lavacro regenerationis, aut ejus voto fieri non potest.

159 **P**ost Evangelium igitur in die Pentecostes promulgatum, tanta est Baptismi necessitas, ut sine eo, vel ipsius voto, nullus par-ulus iustificari, nullus adultus salvari queat, teste Veritate Joan. 3. *Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, non potest intrare in regnum Dei.* Quæ verba explicans Ambrosius l. 2. de Abrahami c. ult. *Nullam (inquit) excipit, non infantem, non aliquam præventum necessitate.*

160 **N**ec dicas igitur 1.º cum Cajetano 3. p. q. 68. a. 2. & 11. *infantes in utero morientes salvari posse per Baptismum in voto & fide parentum, si eis benedictionem dent in nomine Trinitatis: Caute & irreprehensibiliter ageretur, si periculantibus in utero pueris, ob maternam aegritudinem, vel partus difficultatem, benedictio in nomine Trinitatis daretur, & cause discussio deinde reservaretur divino iudicio. Quis scit, si divina misericordia huiusmodi Baptismum in voto parentum acceptaret, ubi nulla incuria, sed sola impossibilitas executionem Sacramenti excuset.*

161 **N**ec 2.º cum Gersono serm. de nativitate Virg. *Maria, quod infantes in utero morientes salvari possint propter orationes pro eorum salute à parentibus factas: Debent (inquit) mulieres prægnantes, similiter & viri sui, per se & alios, diligentius preces fundere Deo, & ad sanctos Angelos Custodes hominum, etiam puerorum in utero, debent ad cæteros sanctos sanctaque confugere, quando infans nondum natus, si forte moriturus est, priusquam ad Baptismi fluminis gratiam pervenire valeat, dignetur ipsum Dominus Jesus Summus Pontifex Baptisma Spiritus sancti præveniendo misericorditer consecrare. Quis enim scit si forte Deus, imò quis non devotius sperare voluerit, quod orationem humilium nequaquam despiciat?*

162 **N**ec 3.º cum Authoribus l. 1. c. 13. *relatis, Deum misericorditer supplere effectum Sacramenti, quoad gratiam, quando Minister malitiose subtrahit necessariam intentionem. Ubi Minister ex malitia, in Baptismo, vel Penitentia, vel alio Sacramento falleret (inquit Bartholomæus ab Angelis apud Dianam p. 3. tr. 4. resol. 17.) non habendo intentionem faciendi quod facit Ecclesia, sed tantum irridere hominem, & hac sua malitia non esset nota, Deus (qui facienti quod in se est non deficit in necessariis, & non alligavit*

virtutem suam Sacramenti) sua infinita bonitate suppleret, non quoad characterem sed quoad gratiam.

Nec 4.º cum nonnullis apud Suarez tom. 3. in 3. p. disp. 27. sect. 3. *quod licet nullus intans de lege ordinaria salvari queat sine Baptismo; aliquos tamen salvari per misericordiam Dei, ex privilegio extraordinario.*

Siquidem omnes & singula illæ exceptiones temerariæ sunt, & in improbabiles, ut nullo modo haberi debeant pro verisimilibus, nedum pro veris. Et sicut cavendi sunt, qui misericordie effectum ejusmodi infantibus sine Baptismo salutem tribuunt, per fidem alienam, Ecclesia, vel parentum (ait Molanus de Baptismo, c. 3. n. 22.) ita & per quodcumque extraordinarium privilegium, vel divinam misericordiam supplementum, extra martyrii casum. Siquidem Christus generaliter & sine exceptione dixit *Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest intrare in regnum Dei.* Generales autem divina Scripturæ assertiones, solâ humanâ ratione, vel commutatione, sine auctoritate Ecclesiæ, vel traditionis inflectere, vel excipere non licet, ut in t. in Privilegionis ostendi. Quia cum Deus legem generalem edit, omnes exceptiones removet, nisi eam verbo suo, scripto vel tradito, per se, vel per Ecclesiam suam, exprimat. Unde si quis contendat aliquem ab ejuimodi lege esse immunitem exceptionem ex verbo Dei, scripto vel tradito, vel ex Ecclesiæ declaratione probare debet.

Cum igitur nullâ Scripturæ vel Ecclesiæ declaratione, nullâ traditione, nullâ sanctorum Patrum auctoritate probari queat ulla ex dictis exceptionibus (nullus enim Scripturæ vel Patrum locus proferri potest, quo ullis infantibus, non baptizatis, extra casum martyrii, tribuatur salus) omnis exceptio, solâ humanâ ratione vel commutatione adinventâ, eo ipso rejicienda est & damnanda, & qui eam comminiscuntur, manifesto adulteratâ divinæ Legis crimine teneantur, inquit piissimus Contenton hic differt. 3. c. 1.

Teneatur ergo velut in illic sculpta, imaginatâ 166
lis hæc regula S. Augustini l. 1. de peccat. merit. c. 23. *Nulla ex arbitrio nostro salus eterna, præter Baptismum Christi promittitur infantibus, quam non promittit Scriptura divina, vel traditio, humanis omnibus ingenis præferenda.*

Atqui Scriptura & traditio nulli infanti salutem eternam, præter Baptismum promittit in ullo ex dictis casibus. Imò advertit omnes illos casus & exceptiones Scriptura & traditio militat. Scriptura, dum generaliter, & absque ulla exceptione dicit: *Nisi quis renatus fuerit, &c.* Traditio, dum nullam in verbis illis exceptionem pro infantibus admittit, nisi in casu martyrii. Ambrosium quippe supra dicentem audivimus, quod nullum Christus excipit, non infantem, non aliquam præventum necessitate. Ambrosio concinit Augustinus l. 1. de anima c. 12. ubi refutat Vincentium Victorem, qui eum peccatum originale catholicè fateatur, nihilominus ait, posse eos (parvulos) sine Baptismo salvari. *Qua magis est vecors, quam misericors vanitas.* Et l. 3. c. 9. *Noli credere, noli docere, infantem, antequam baptizetur, morte præventos, pervenire posse ad originalium indulgentiam peccatorum, si vis esse Catholicus.* Et l. 1. de peccat. merit. c. 27. *Quoniam de ovibus ejus esse non incipiunt parvuli, nisi per Baptismum, profecto si hoc non accipiant, peribunt.* Et epist. 28. nunc 166. ad Hieron. cap. 7. *Quisquis dixerit, quod in Christo vivificabuntur, etiam parvuli, qui sine Sacramenti huius participatione de vita exerunt, hic profecto & contra Apostolicam prædicationem venit, & totam condemnat Ecclesiam: ubi propterea cum baptizandis parvulis festinatur & curritur.*